

HISTORIA ZAWODÓW „WSTĘGA DUNAJCA” IM. ANTONIEGO KURCZA (CZĘŚĆ II)

Wojciech Gawroński

Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Wydział Lekarski, Kraków

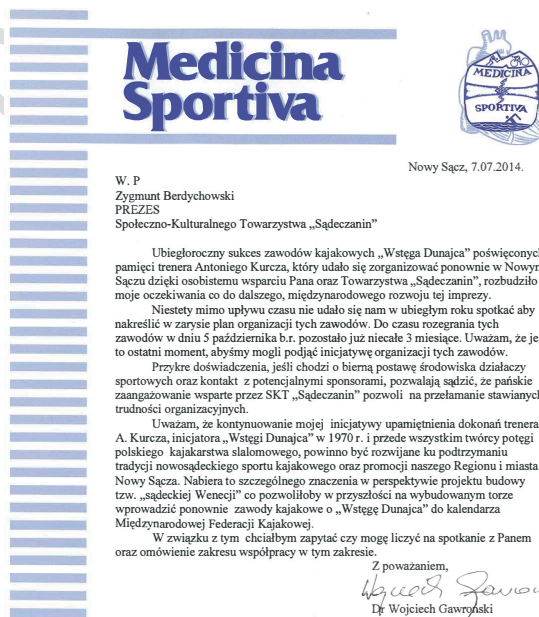
Ufundowanie głównej nagrody przez Społeczno-Kulturalne Towarzystwo (SKT) „Sądeczanin” w V edycji „Wstęgi Dunajca” im. Antoniego Kurcza (MSP Vol. 20, Nr 1: 17-29, 2019) oraz zapewnienie ze strony Pana Zygmunta Berdychowskiego (Prezesa SKT) o włączeniu się tej organizacji w dalsze kontynuowanie zawodów, pozwalało budzić nadzieję środowiska kajakowego zorganizowania imprezy na miarę Festiwalu Biegów w Krynicy. Wręcz marzył się „festiwal kajakowy” składający się ze spływu dla amatorów oraz zawodów kajakowych dla wyczynowców rangi międzynarodowej.

W ślad za tym po zakończeniu zawodów wystosowano do SKT podziękowanie wraz z propozycją dalszej współpracy. Niestety, odpowiedź nie nadchodziła. Stąd też końcem roku 2013 wysłano do Pani Dyrektora Fundacji maila następującej treści:

Szanowna Pani, Nigdy nie jest za późno! Wszystkiego najlepszego nie tylko od święta na Nowy Rok 2014 roku osobiście dla Pani oraz Fundacji Sądeczanin i jej Prezesa. PS Pozostajemy w nadziei na podtrzymanie współpracy przyszłorocznych zawodów. Tym razem odpowiedź od Pani Dyrektora Biura Fundacji Sądeckiej nadeszła rychło, która jakby upewniała w oczekiwaniach...

Szanowny Panie Doktorze, dziękuję za życzenia, również życzę Panu i wszystkim drogim Pana Sercu osobom wszelkiej pomyślności w Nowym Roku, sukcesów w życiu zawodowym i spełnienia nawet tych najsłynniejszych marzeń. PS Jeżeli chodzi o naszą współpracę to obecnie piszę wniosek do Urzędu Marszałkowskiego w celu pozyskania dodatkowych funduszy. Pozdrawiam Serdecznie.

Niestety, była to ostatnia korespondencja, na którą dostałem odpowiedź! Nawet na list skierowany bezpośrednio do Pana Berdychowskiego z dnia 7.07.2014 r. nie otrzymałem odpowiedzi.

Medicina Sportiva

W. P.
Zygmunt Berdychowski
PREZES
Społeczno-Kulturalnego Towarzystwa „Sądeczanin”

Nowy Sącz, 7.07.2014.

Ubiegłoroczny sukces zawodów kajakowych „Wstęga Dunajca” poświęconych pamięci trenera Antoniego Kurcza, który udało się zorganizować ponownie w Nowym Sączu dzięki osobistemu wsparciu Pana oraz Towarzystwa „Sądeczanin”, rozbudziło moje oczekiwania co do dalszego, międzynarodowego rozwoju tej imprezy. Niestety mimo upływu czasu nie udało się nam w ubiegłym roku spotkać aby nakreślić w zarysie plan organizacji tych zawodów. Do czasu rozegrania tych zawodów w dniu 5 października b.r. pozostało już niecałe 3 miesiące. Uważam, że jest to ostatni moment, abyśmy mogli podjąć inicjatywę organizacji tych zawodów. Przykre doświadczenia, jeśli chodzi o bierną postawę środowiska działaczy sportowych oraz kontakt z potencjalnymi sponsorami, pozwalają sądzić, że pańskie zaangażowanie wsparte przez SKT „Sądeczanin” pozwoli na przełamanie stawianych trudności organizacyjnych. Uważam, że kontynuowanie mojej inicjatywy upamiętnienia dokonań trenera A. Kurcza, inicjatora „Wstęgi Dunajca” w 1970 r. i przede wszystkim twórcy potęgi polskiego kajakarstwa slalomowego, powinno być rozwijane ku podtrzymaniu tradycji nowosądeckiego sportu kajakowego oraz promocji naszego Regionu i miasta Nowy Sącz. Nabiera to szczególnego znaczenia w perspektywie projektu budowy tzw. „sądeckiej Wenecji” co pozwoliłoby w przyszłości na wybudowanym torze wprowadzić ponownie zawody kajakowe o „Wstęgi Dunajca” do kalendarza Międzynarodowej Federacji Kajakowej. W związku z tym chciałbym zapytać czy mogę liczyć na spotkanie z Panem oraz omówienie zakresu współpracy w tym zakresie.

Z poważaniem,
Wojciech Gawroński
Dr Wojciech Gawroński

Kolejny kontakt, tym razem telefoniczny z Dyrektorem Biura Fundacji, miał miejsce w sierpniu 2014 roku i dotyczył niespodziewanego zaproszenia do udziału w corocznym seminarium „Wieczorne Rozmowy Sądeczan”, organizowanym przez SKT, co było miłym zaskoczeniem.

SĄDECZANIN

„Wieczorne Sądeczan Rozmowy”

1. „O tożsamości Łachów i Górali”
Antoni Kruk – autor
Leszek Mazan – ilustracje, projekt
2. „O Świętej Kłodzie i jej Kłasztorku w Starym Sączu”
Zdzisław Sulimowski – autor, redaktor i wydawca
Inicjator i wydawca ogólnopolskich konkursów poetyckich
3. „Nowog – stara firma na nowe czasy”
Zdzisław Koneczek – Prezes Zarządu „Nowog SA”
4. „Winiowski – Wczoraj, Dziś i Jutro”
Andrzej Winiowski – prezes firmy „WINIOWSKI”
5. „Cudze chwalebie, swego nie znuć – o lasach jako szansie na rozwój regionu”
Paweł Szczęsny – Naczelny Redaktor Głosu Sępa
6. „Sądeczanie kajakami stali, stali i stali będą”
Wojciech Gawroński – doktor nauk medycznych, Olimpijczyk, inicjator Międzynarodowych Zawodów Kajakarskich im. A. Kurcza
7. „O małopolskim sporcie i kulturze”
Jacek Krupa – Członek Zarządu, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
8. „O wyborach samorządowych w Małopolsce”
Jerzy Fija – socjolog, publicysta Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UJ
9. „O tych co donosili na Papieża”
Marek Łasota – dyrektor Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie
10. „O polityce polskiej”
Paweł Lisicki – redaktor naczelny tygodnika „Do Rzeczy”
Jan Bokito – prezydent, wykładowca, publicysta
11. „Dokąd zmierzają światy?”
Grzegorz W. Kobiela – profesor, dyrektor Centrum Badań nad TIGER, Akademii Leona Koźmińskiego

Po zakończeniu spotkania organizatorzy zapraszają na pokaz zdjęć i filmów z wyprawy Zygmunta Berdychowskiego na Mount Everest.

Na tym spotkaniu przedstawiono prezentację „Sąddeckczyzna kajakami stoi”, w której nawiązano do zawodów Wstęgi im. Antoniego Kurcza. Zaproszenie to w dalszym ciągu dawało znów nadzieję, że mimo wszystko dojdzie do organizacji kolejnej edycji „Wstęgi Dunajca” przy wsparciu SKT.

Niestety, odzewu nie było i dalsze usiłowania kontaktu z Panem Z. Berdychowskim celem zorganizowania zawodów pod auspicjami SKT spełzły na niczym!

Ponadto brak było także zainteresowania ze strony centrali kajakowej. W tej sytuacji postanowiono nie organizować, jak mawiał trener Kurcz, „podwórkowych zawodów” i poczekać do 10-tej rocznicy śmierci trenera tj. do 2018 roku.

Wspomnienie Polskiego Związku Kajakowego o Antonim Kurczu

Ku zaskoczeniu, o czym dowiedziałem się osobiście od Prezesa Polskiego Związku Kajakowego (PZK) o planach zorganizowania Mistrzostw Polski w Kajakowym Slalomie z okazji 80. rocznicy urodzin Antoniego Kurcza. Po tym spotkaniu w niedługim czasie na stronie Polskiego Związku Kajakowego natknąłem się na „Wspomnienie o Antonim Kurczu” autorstwa Kazimierza Kuropeski [1], w którym wspomniano, że decyzją władz PZK Mistrzostwa Polski w Kajakowym Slalomie imienia Antoniego Kurcza odbędą w jego 90 rocznicę urodzin co było „czeskim błędem”, bo zbliżała się dopiero 80. Rocznicą!

Zawody te miały miejsce w dniach 7-9 lipca 2017 na torze kajakowym w Krakowie, jako **69 Mistrzostwa Polski w Slalomie Kajakowym im. Antoniego Kurcza** – legendarnego trenera, który na początku lat siedemdziesiątych ubiegłego wieku był twórcą wielu sukcesów polskich slalomistów [2]. Niestety, jedynym wspomnieniem o Antonim Kurczu na tych zawodach był okolicznościowy plakat.

W kolejnym 2018 roku odbyły się w Krakowie 19 i 20 maja 70. Mistrzostwa Polski Seniorów w Slalomie Kajakowym także im. Antoniego Kurcza! [3] W następnych latach zaniechano Mistrzostw Polski nazywać Jego imieniem. Natomiast, już w 2019 roku VIII Mistrzostwa Polski Młodzików zatytułowano im. Antoniego Kurcza!... i tak jest do dnia dzisiejszego. XII Mistrzostwa Polski Młodzików im. Antoniego Kurcza w Slalomie Kajakowym i II w Kayak Crossie rozegrano 12-13.08.2023 w Wietrznicach, a organizatorem był SKS Start Nowy Sącz [4].

SILNI, ale bezsilni ... , czyli przepychanki organizacyjno – kalendarzowe

Przygotowania organizacyjne rozpoczęto relatywnie wcześniej, bo już w 2017 roku od spotkania z Prezesem PZK Tadeuszem Wróblewskim podczas zawodów w maju 2017 roku. Od niego uzyskano informację, o czym wspomniano powyżej, że w 2017 roku odbędą się Mistrzostwa im. Antoniego Kurcza z okazji 80. urodzin, co mocno zachwiało jakimkolwiek wsparciem PZK w organizacji Wstęgi Dunajca. Niemniej sytuacja ta nie zniechęciła do dalszych prób organizacji zawodów.

Od Dyrektora Biura PZK jesienią 2017 r. otrzymałem następującej treści e-maila: *załączam wstępną wersję kalendarza slalomu na rok 2018; takie terminy poszły w teren, do konsultacji; za imprezy lokalne odpowiada Józek Nieć, więc ew. z nim ustal termin imprezy im. Antoniego Kurcza; możesz też zadzwonić do Prezesa T. Wróblewskiego. Stąd też wysłałem zapytanie z propozycją terminu do Nowosądeckiego Okręgowego Związku Kajakowego (NOZK). A to e-mailowa odpowiedź od wspomnianego Prezesa NOZK: Co do patronatu nad imprezą nie ma problemu. Co do pomocy również. Jeżeli miałoby to być na Dunajcu to jedyne sensowne miejsce jest w Nowym Sączu pod mostem heleńskim – co z uwagi na planowaną budowę mostu raczej nie będzie możliwe. Pozostaje więc już teraz zastanowić się gdzie można rozegrać regaty – najlepiej pod względem organizacyjnym byłoby w Wietrznicy, Krościenku lub Szczawnicy – bo moim zdaniem Kraków nie wchodzi w grę. Zastanówmy się wspólnie gdzie było by najlepiej. Termin – moim zdaniem jest dobry i są szanse (przy odpowiednim zaproszeniu) na start zawodników zagranicznych. Ważną kwestią pozostaje finansowanie, ponieważ kosztów nie unikniemy (sędziowie, obsługa techniczna, zabezpieczenie medyczne, nagrody). Uważam, że informacja do prezesa z prośbą o wsparcie i patronat było by na miejscu i podniosło by rangę zawodów. Pozdrawiam.*

Nie zadzwoniłem, ale przesłałem e-maila do Prezesa PZK na którego nie otrzymałem odpowiedzi. Kolejny e-mail do Prezesa NOZK jeszcze większą robił nadzieję: *Nad kalendarzem pracujemy cały czas. Szczegóły są na stronie PZK lub NOZK. Termin zawodów został wpisany w kalendarz – kwestia ustalenia*

kto i jakie zobowiązana bierze na siebie. Napisałem do prezesa na ile PZK może wesprzeć finansowo tę imprezę. Ja ze swej strony deklaruje sprzęt nagłaśniający i komentarz. W zależności, czy znajdziemy kasę. Pozdrawiam. **I jeszcze jeden e-mail.** W proponowanym przez Ciebie terminie spotkania mamy kursokonferencje trenerów (24-26.11.2017) w Krakowie.

W tym czasie do sprawy włączył się **V-prezes ds. kajakarstwa górskiego**, który miał poruszyć sprawę organizacji „Wstęgi” na tym spotkaniu. Niestety z odpowiedzią zwlekał. Więc postanowiono zapytać: Czy macie jakieś wiadomości. Lepsza zła niż jej całkowity brak. Sprawdziłem propozycje kalendarza datowane po Waszych spotkaniach w Krakowie i nie znalazłem tam zawodów im. A. Kurcza. Czy, aby to jakieś przeoczenie? **Na tego e-maila odpisał V-prezes w ten sposób:** Byłem w Krakowie na spotkaniu z prezesem w czasie trwania kursokonferencji trenerów. Niestety nie udało mi się poruszyć tej sprawy w rozmowie z Prezesem, bo zbyt wiele czasu zajęły nam sprawy organizacyjne związku. Porozmawiam w tej sprawie podczas zebrania zarządu w Bydgoszczy w dniu 16 grudnia. Natomiast w krótkiej rozmowie z... (nazwisko znane Redakcji), dowiedziałem się, że w proponowanym terminie żaden z trenerów (klubowych i kadrowych) nie jest zainteresowany startem swoich zawodników w tych zawodach. Ja mogę prosić Zarząd o zainteresowanie w tej sprawie i ewentualną pomoc finansową, ale muszę wiedzieć w jakim terminie te zawody mogłyby się odbyć. Jadę do Bydgoszczy w piątek przed południem, a więc czekam na ewentualne informacje do piątku. **Na tę informację zareagowano jednoznacznie:** Przykro mi, ale przy takim podejściu światka kajakowego w tej sprawie odpuszczam dalsze starania o wsparcie zorganizowania zawodów celem uhonorowania pamięci Antoniego Kurcza. **Spowodowało to, że otrzymałem następujący komentarz:** Rozumiem Twoje rozgoryczenie, ale ja bym tego nie odpuszczał. Należy się tylko zastanowić czy nie połączyć tej imprezy z inną już występującą w kalendarzu imprezą. Jak widzisz wiele się zmieniło w kajakach i podejście do niektórych problemów jest diametralnie różne od tego jakie było za naszych czasów. Środowisko bardzo się skurczyło i teraz jak w kalendarzu występuje impreza, w której uczestniczą zawodnicy kadry, to niewielu pozostaje takich, aby można było zorganizować cokolwiek innego. **Odpowiedziałem...** Cieszę się, że rozumiesz moje zirytywanie. Jeśli Ty uważasz, że jest sens jeszcze prosić ZG PZK o wsparcie to proszę spróbuj. Termin nie jest istotny, ale uważam, że jak będzie wsparcie (patronat długofalowy PZK) to znajdzie się miejsce w kalendarzu, aby to ruszyć. Pretekst 10. rocznicy jest chyba wystarczający? Natomiast dla środowiska kajakowego, a szczególnie nowosądeckiego powinno być ambicją docelowo wprowadzić do kalendarza jakąś znaczącą imprezę, na którą chcieliby przyjechać

niezli zawodnicy z zagranicy. I sądzę, że reaktywacja Wstęgi im. AK jest tego warta. Zrobienie przeze mnie takiej jednorazowej imprezy, jak 5 laty temu nie stanowi większego problemu, nawet bez wsparcia PZK, OZK, Startu i nie wiem kogo jeszcze? Dobra nagroda zmienia chęci zawodników i myślenie ich trenerów. Ale tu w tej sprawie nie o to chodzi!

„Wstęga Dunajca” im. Antoniego KURCZA 2018

Po przemyśleniu postanowiono zmienić całkowicie termin poza sezon startowy i wyznaczyć datę zawodów na 11. 11. 2018 w stulecie odzyskania niepodległości. Poza tym zmieniono formułę zawodów na niesablonową: mianowicie miała to być Parada Mistrzów „Pro Memoria” oraz zawody dla dzieci i młodzieży.

100-lecie odzyskania Niepodległości
10. rocznica „Wstęgi Dunajca” im. Antoniego Kurcza

Zaproszenie

„PARADA MISTRZÓW”
zawody w slalomie kajakowym
poniżej dawnego Mostu Heleńskiego

oraz
na spotkanie* poświęcone pamięci
Antoniego Kurcza

11.11.2018
godz. 12.00

* Spotkanie odbędzie się w Hotelu Panorama o godz. 15.15

W latach 70-tych ubiegłego wieku Twórca potęgi slalomu kajakowego w Polsce, a następnie trener kadry austriackiej. Pomysłodawca „Wstęgi Dunajca” w slalomie kajakowym...

ANTON KURCZ 1937 - 2008
www.antonikurcz.pl

Oczywiście zwróciłem się o pomoc w organizacji zawodów do Kolegów Sędziów, Trenerów i wszystkich Osób sprzyjających organizacji zawodów oraz współpracującej Drukarni GOLDRUK. W zawodach wzięły udział dzieci i młodzież z klubów skupionych w nowosądeckim OZK oraz garstka seniorów i nestorów kajakarstwa z Marianem Gonciarzem na czele. Niestety, nie zgłosiła się kadra slalomistów, a jej trener uzasadnił e-mailowo, odpowiadając na moje zaproszenie w ten sposób; z przykrością informuje, że ze względu na zbyt późne otrzymanie zapowiedzi zawodów, braku regat w kalendarzu PZKaj oraz napięty program konsultacji nie jestem w stanie wystawić zawodników w zawodach w Nowym Sączu. Zgrupowanie na którym obecnie znajdują się zawodnicy kadry U23 oraz konsultacje zostały

Pamiętkowe zdjęcie uczestników, którzy wsparli organizację ostatnich zawodów o „Wstęgę Dunajca” im. Antoniego Kurcza

zaplanowane na początku roku i niemożliwe jest w tak krótkim terminie zrobić korektę.

Jednak najbardziej zawiódł zwycięzca z poprzedniej edycji Dariusz Popiela, który zawsze podkreślał, że A. Kurcz był dla niego mentorem. Nie zjawił się też zaproszony nowo wybrany Prezydent Nowego Sącza. Zawody rozpoczęły się od Hymnu narodowego odśpiewanego przez uczestników i następnie przebiegły sprawnie, a trasa zawodów została uwieczniona z drona.

Małżonka A. Kurcza wręcza nagrody młodym kajakarzom

Zwycięzcą Parady Mistrzów w kategorii seniorów został Paweł Zwoliński, który odebrał Przechodni Puchar podczas zakończenia w restauracji „Panorama”. Pozostali zawodnicy otrzymali dyplomy. Rozdanie nagród poprzedzone było prezentacją osiągnięć nowosądeckich zawodników na arenie międzynarodowej oraz początków „Wstęgi Dunajca”. Zakończenie zaszczylicili swą obecnością V-ce Prezes PZK Zbigniew Kudlik oraz Prezes KS „Start” Krzysztof Szkaradek, którzy

Paweł Zwoliński odbiera Przechodni Puchar

zabezpieczyli dodatkowe nagrody, co było dużym zaskoczeniem dla młodych zawodników. Zakończono spotkanie skromnym poczęstunkiem ufundowanym przez małżonkę trenera Kurcza oraz pamiątkowym zdjęciem wszystkich, którzy przyczynili się do organizacji zawodów.

W. Gawroński – w trakcie prezentacji pt. 43 lata minęły od największych sukcesów lat siedemdziesiątych...

„Wstęga Dunajca” im. Antoniego KURCZA 2023

W związku z 50 – leciem Igrzysk Olimpijskich (IO) w 1972 w Monachium wiele dyscyplin sportu zabiegało o organizację mistrzostw świata. Między innymi powierzono organizację Mistrzostw Świata w slalomie kajakowym w 2022 roku miastu Augsburg, gdzie odbyły się zawody podczas IO w 1972 roku. Organizatorzy mistrzostw z powodu jubileuszu wprowadzenia slalomu do programu igrzysk przed 50 laty zaprosiły wszystkich uczestników ówczesnych zawodów jako gości honorowych [5]. Stąd też stworzyła się niepowtarzalna okazja przede wszystkim do miłych spotkań po latach oraz możliwość zaproszenia na „Wstęgę Dunajca” osób znających osobiście Antoniego Kurcza. Szczególne zainteresowanie wykazał Edi Wolhardt, którego trenerem, jak i całej austriackiej kadry był polski szkoleniowiec. Zadeklarował poinformować pozostałych byłych zawodników kadry i zorganizować ich przyjazd na zawody.

podjęcia tematu. Argumentem przeciwko był przede wszystkim brak finansów z powodu planowanej budowy „toru” kajakowego, który miał być gotowy po wakacjach. Stąd też zadeklarowałem nawet zmianę terminu i „doklejenia” Wstęgi do zawodów, które miały się odbyć we wrześniu 2023. To też niestety nie spotkało się ze zrozumieniem Prezydenta. W związku z tym zdecydowano się jeszcze na spotkanie się z czołowym zawodnikiem slalomu kajakowego Dariuszem Popiełą, nominowanym przez Prezydenta Nowego Sącza do plebiscytu „Sędcezanin Roku 2022”. Rozmowa ta dawała iskierkę nadziei, że tym sposobem wesprze ideę zawodów i włączy się aktywnie do organizacji zawodów.

Mimo tych wielu zabiegów nie udało się uzyskać wsparcia ze strony środowiska kajakowego oraz Miasta Nowego Sącza dla zorganizowania zawodów w celu uczczenia pamięci trenera Kurcza. Nie pozostało nic innego jak odwołać definitywnie zawody, a zainteresowane osoby zaprosić na okolicznościowe spotkanie po odwiedzeniu grobu Antoniego Kurcza.

Kolejnym etapem organizacyjnym było wysłanie listu 30 grudnia 2022 roku do Prezydenta Miasta Nowego Sącza dotyczącego zawodów o Wstęgę Dunajca im Antoniego Kurcza z sugestią wsparcia i patronatu. Równocześnie powiadomiono e-mailem Bogusława Popiełę wiceprezesa PZK ds. slalomu kajakowego. Następnie w styczniu 2023 doszło do spotkania z Prezydentem, podczas którego wyjaśniono w detalach zasadność zorganizowania „Wstęgi”. Przedstawione argumenty nie potrafiły przekonać Pana Prezydenta do

Informacje

06.06.2023
Zawody zostały odwołane.
 Natomiast zapraszam 16.czerwca do Panoramy o godzinie 18.30 na spotkanie upamiętniające trenera Antoniego Kurcza !

Z kolei wszyscy zainteresowani odwiedzeniem grobu Antoniego spotykamy się przy wejściu na cmentarz (od strony Szpitala o godzinie 17.30!

Krótki żywot zawodów o „Wstęgę Dunajca” im. Antoniego KURCZA

Od początków podjęcia próby reaktywacji „Wstęgi Dunajca” i nazwania imieniem Antoniego Kurcza można było liczyć na pomoc wielu osób. Przede wszystkim byli to sędziowie i trenerzy oraz byli zawodnicy, którzy wsparli szczególnie w przeprowadzeniu Wstęgi kolejno w latach 2009, 2015, 2018 oraz 2023 roku. Wszyscy działali bezinteresownie.

Należy też przypomnieć sponsorów, do których należeli firmy:

- ANDA, P.P.H.U. CENTRUM H&B Popiela,
- FAKRO PP SP. Z O.O.,
- Firma Koral,
- POCHWAŁA Transport-Spedycja,
- POLACZYK KAJAK SPORT,
- Społeczno-Kulturalne Towarzystwo Sądectanin,
- Drukarnia GOLDRUK, która wspierała wszystkie edycje Wstęgi.

Nie pozostaje nic innego jak zastanowić się dlaczego inicjatywa reaktywacji „Wstęgi Dunajca”, która miała przypominać jej pierwszego inicjatora oraz późniejsze sukcesy trenerskie nie znalazła uznania w oczach PZK, NOZK oraz władz miasta Nowego Sącza. Tym, których nie przekonano w tej kwestii dedykuję tekst nieżyjącego już Kazimierza Kuropeski, w którym opisał detalicznie o tym co dokonał w polskich, a także w austriackich kajakach Antoni Kurcz. Może po tej lekturze zmienią zdanie i uświadomią sobie, że ich bierna postawa jest tego przyczyną?

WSPOMNIENIE O ANTONIM KURCZU [6]

Antoni Kurcz (1937-2008) – Należał do wybitnych postaci polskiego i światowego sportu kajakarstwa górskiego.

Jako zawodnik narciarstwa klasycznego był wychowankiem Terenowego Koła Sportowego „Start” Nowy Sącz (1953-1960), zawodnikiem „Startu” Zakopane (skoki) oraz wieloletnim szkoleniowcem w zakresie kajakarstwa górskiego, szkoląc skutecznie kadrę polskich (1968-1975) i austriackich „górali” (1976-1989), czynił to bez mała przez okres 30 lat. W okresie lat dziewięćdziesiątych XX wieku zaangażowany w niezbyt udany projekt, akcję tworzenia tzw. Centrum Szkolenia Kajakarstwa Górskiego „Sydney 2000” w Nowym Sączu – stowarzyszenie, które miało być przeciwwagą dla centralnego szkolenia kadry kajakarzy slalomistów

PZKaj. Jego drugą wielką pasją obok ukochanych gór i górskiego kajakarstwa, było narciarstwo klasyczne, którego uprawianie przerwała ciężka kontuzja na skoczni. „Tolek” był absolwentem Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, gdzie w połowie lat sześćdziesiątych opuścił uczelnię z dyplomem i rzetelną wiedzą trenera, która mu towarzyszyła przez całe dorosłe życie.

Po długiej i ciężkiej chorobie zmarł w Krynicy 7 listopada 2008 roku w wieku 71 lat.

*

Urodził się 13 czerwca 1937 roku w Nowym Sączu w dzielnicy Gorzków. Ojciec grał w orkiestrze kolejowej, a matka tradycyjnie prowadziła gospodarstwo domowe. Od wczesnych lat szkolnych *Tolek* przejawiał zainteresowanie sportem, będąc pod wpływem znanego sądeckiego narciarza, lekkoatlety, działacza sportowego i wielkiego patrioty Romana Stramki – kuriera beskidzkiego okresu okupacji hitlerowskiej.

Po ukończeniu szkoły podstawowej, kontynuował naukę w nowosądeckim Liceum Ogólnokształcącym im. Jana Długosza, gdzie zdał maturę. W okresie szkolnym lat 50-tych, uprawiał wiele dyscyplin sportowych: grał w siatkówkę, piłkę nożną w Sandecji, biegał i skakał na nartach, pływał na kajakach klasycznych oraz górskich w miejscowym *Starcie* (1954-1960), którego był wychowankiem. Był także wielokrotnym medalistą Centralnych Narciarskich Mistrzostw Polski ZS *Start* w narciarstwie klasycznym (dwuboista), podobnie w kajakarstwie klasycznym odnosił *Tolek* znaczące sukcesy na Centralnych Kajakowych Mistrzostwach Polski SZ *Start*. Służbę wojskową odbywał, jako ochotnik w Zamościu, po odbyciu której podjął studia w warszawskiej Akademii Wychowania Fizycznego na wydziale WF – kierunek trenerski i rehabilitacji ruchowej, które ukończył w 1965 roku, z tytułem mgr wf oraz stopniem trenera II klasy w zakresie narciarstwa.

*

Po likwidacji *startowskiej* sekcji narciarskiej w Nowym Sączu (1960) reprezentował barwy Startu Zakopane. Jako członek kadry narodowej w narciarstwie klasycznym (kombinacja norweska) został powołany do drużyny narodowej na Mistrzostwa Świata FIS w Zakopanem (1962). Będąc zawodnikiem rezerwowym, w tych światowych rywalizacjach ostatecznie nie wystartował. Ciężka kontuzja odniesiona na skoczni, uniemożliwiła mu dalsze uprawianie ukochanych skoków, do których często wracał pamięcią, i nie tylko, podczas zgrupowań zimowych z kajakarzami – organizując w ramach treningu obok biegów narciarskich – skoki, wzbogacając tym samym środki treningowe stosowane chętnie przez slalomistów.

Po ukończeniu studiów w 1965 roku podjął pracę w PZK w Warszawie (szef wyszkolenia związku), skąd wyjechał do Szwecji, gdzie przebywał przez jakiś czas. Po przyjeździe ze Skandynawii w 1967 roku powrócił do rodzinnego Nowego Sącza, gdzie w roku 1968 wspólnie z trenerem Władysławem Olchawą z nowosądeckiego *Gorzkowa*, reaktywowali sekcję kajakową przy CWKS Dunajec (1950-1955).

*

Rok 1969 dla polskiego i światowego kajakarstwa górskiego, był rokiem przełomowym. Wieloletnia praca szkoleniowa Wojciecha Piecyka ze Szczawnicy na stanowisku opiekuna kadry narodowej, dobiegła końca. Nowym trenerem kadry *górali* został 32 letni Antoni Kurcz, który rozpoczynał szkolenie od przygotowania polskiej reprezentacji kajakarzy górskich do Mistrzostw Świata w Bourg S. Maurice 69. Polska ekipa *górali* wyjechała na te światowe rywalizacje do Francji bez trenera Kurcza, który nie otrzymał zgody biura paszportowego na ten sportowy wyjazd.

*

Mimo wielu trudności, przeszkód i niedogodności w działaniu, popularność kajakarstwa górskiego w naszym kraju nieustannie rosła. Coraz bardziej umacniała się też pozycja slalomu kajakowego w Europie i świecie, spowodowana pomyślną decyzją MKOl podjętą jesienią 1969 roku – na 68 Sesji MKOl w Warszawie, o włączeniu slalomu kajakowego do programu Igrzysk Olimpijskich Monachium 1972 r.

Kadrę polskich slalomistów powierzono młodemu wówczas trenerowi Antoniemu Kurczowi – wychowankowi nowosądeckiego *Startu*, absolwentowi AWF w Warszawie, przed którym postawiono bardzo trudne zadanie zbudowania w krótkim czasie mocnej ekipy *górali*, na skuteczny start olimpijski w 1972 roku.

*

Decyzja MKOl o włączeniu slalomu do Igrzysk, spowodowała olbrzymią mobilizację w światowym kajakarstwie górskim. Nie inaczej było w naszym kraju, gdzie jesienią 1970 roku (z inicjatywy *Tolka* i poparcia władz PZK z sekretarzem generalnym Edwardem Serednickim na czele) przy WCKS *Dunajec* w Nowym Sączu, został utworzony Ośrodek Szkolenia Olimpijskiego Kajakarzy Górskich, którym kierował Stanisław Kurzeja, szkoleniowcem OSOKG był Kazimierz Kuropeska – asystent trenera kadry Antoniego Kurcza (1970-1975). Opiekę medyczną nad młodymi slalomistami sprawował Witold Kądziołka (wszyscy trzej Sądeczanie).

*

Kadra narodowa została odmłodzona, a z utworzonej 24 osobowej szerokiej kadry olimpijskiej (1970),

trener Antoni Kurcz wyselekcjonował dziesiątkę, która tak wspaniale spisała się na torze w Augsburgu podczas Igrzysk w Monachium 1972 r.

Historyczny start kajakarzy slalomistów na olimpijskim torze w Augsburgu podczas Igrzysk 1972 roku, poprzedziły światowe rywalizacje w slalomie i zjeździe, we włoskim kurorcie Merano (1971), a wyniki tam uzyskane (Frączek-Seruga C-2M X m, Gawroński K-1M –VIII m, Ryszard Maciaś XIII m) były zwiastunem rychłych sukcesów *górali* na światowych arenach – trasach slalomu i zjazdu.

*

Od momentu objęcia kadry kajakarzy górskich do startu olimpijskiego w Augsburgu 1972, upłynęły zaledwie 3 lata. Przez ten okres potrafił wpoić swoim podopiecznym podstawowe nawyki jak: punktualność, systematyczność, rzetelność i wytrwałość, zarówno w pracy treningowej i nauce, w oparciu o zasady, które z żelazną konsekwencją egzekwował, dbając przy tym nie tylko o wynik sportowy, ale i wychowanie, kształtowanie charakterów młodych ludzi oddanych ulubionej dyscyplinie. Każdy z nich coś w życiu osiągnął, nie tylko w sporcie, ale i poza nim.

*

Z dziesiątki wybrańców trenera Kurcza, walczących o laur olimpijski na torze w Augsburgu, dwięścioro wywodziło się z nowosądeckiego *Startu* i *Dunajca*: Kunegunda Godawska (K-1W V m), Jerzy Stanuch (XIV m) Jerzy Jeż – Wojciech Kudlik (C-2 XIII m), Wojciech Gawroński (K-1M XXIII m) Jan Frączek i Ryszard Seruga (C-2 V m), Maciej Rychta i Zbigniew Leśniak (C-2 XIX m) oraz *góralka* z Pienin Maria Ćwierniewicz (K-1 IV m).

Sukcesy międzynarodowe slalomistów pod wodzą Antoniego Kurcza, w tym udany start olimpijski, były motywacją do dalszej wytężonej pracy treningowej. Wielkiego zapału i zaangażowania *górali* oraz ich trenera, nie zahamowała nawet decyzja MKOl o skreśleniu z programu Igrzysk slalomu kajakowego, podjęta na 74 Sesji w Warnie 1973 roku.

*

Mimo tej niekorzystnej decyzji władz MKOl, po monachijskich Igrzyskach kontynuacją *Centralnego Ośrodka Szkolenia Olimpijskiego* stał się powołany w 1973 roku Ośrodek Szkolenia Kajakarstwa Górskiego w Nowym Sączu, działający przy miejscowym SKS *Start*. Niemały wpływ na takie stanowisko miały uzyskane wyniki medalowe (0-2-1=3) podczas MŚ w Muottathall 73 – SUI), a późniejsze sukcesy slalomistów podczas kolejnych światowych rywalizacji, których apogeum przypadło na MŚ w Skopje (1975) i zdobyte tam 4 medale (1-2-1), potwierdziły trafność podjętej decyzji i przyjętego kierunku rozwoju

kajakarstwa górskiego – atrakcyjnej i widowiskowej dyscypliny (inicjatorami byli Edward Serednicki i Antoni Kurcz).

*

W roku poolimpijskim 1973 wychowankowie Antoniego Kurcza wielokrotnie potwierdzali znakomitą formę w rywalizacji z najlepszymi *góralami* Europy i świata, sięgając po medale na imprezach głównych sezonu (MŚ, PE i PŚ), a medalowe osiągnięcia w Muotta Thall: Marii Ćwiertniewicz (K-1 W II), Wojciecha Gawrońskiego (K-1 M III) oraz zespołu K-1x3M (J. Stanuch, St. Majerczak, W. Gawroński), były tego dowodem. W udanych światowych rywalizacjach *górali* w Szwajcarii, brali udział także: Katarzyna Bernady, (-), Małgorzata Sekuła (K-1 W X m) Marek Maślanka (C-1 X m), Jerzy Jeż-Wojciech Kudlik (C-2 IV m), Jan Frączek-Ryszard Seruga (C-2 V m), para Pienin Szczawnica: Zbigniew Majerczak-Andrzej Węglarz (C-2) oraz Kazimierz Kuropeska (asystent trenera).

Również na europejskich arenach kajakowego sezonu 1974, o podopiecznych sądeckiego trenera było głośno. Na 3. miejscach zakończyli swe rywalizacje w *Pucharze Europy*: Marek Maślanka w kanadyjkowej konkurencji zjazdu (C-1 M) oraz para kanadyjkowa Wojciech Kudlik – Jerzy Jeż, w slalomie kajakowym (C-2 M), co było kolejnym sukcesem młodych polskich kajakarzy górskich.

*

W roku 1975 kajakarze slalomiści podczas kolejnych światowych rywalizacji w Skopje czterokrotnie stawali na podium dla zwycięzców, w tym na najwyższym stopniu Maria Ćwiertniewicz, wychowanka Bronisława Warusia – z tytułem mistrzyni świata. Wicemistrzami świata zostali: najlepsza osada C-2 lat 70-tych Sądeczanie: Jeż-Kudlik oraz ponownie męski zespół kajaków jedynek (Gawroński, Majerczak, Stanuch), trójka, która obroniła tytuł wicemistrzów świata wywalczony w Szwajcarii (1973). Zespół kanadyjkowych dwójek C-2x3 wywalczył medal brązowy – był to pierwszy historyczny medal mistrzostw świata wywalczony w zespole C-2x3 przez naszych kanadyjkarzy.

*

W październiku 1974 roku Antoni Kurcz zawarł związek małżeński z Krystyną Reichert, a w sierpniu 1975 roku przyszedł na świat jedyny syn Jakub.

*

Rok 1975 był przełomową datą w rodzinnym i sportowym życiorysie niespełna 40-letniego wówczas szkoleniowca. Sukcesy jego podopiecznych w Skopje przeszły najśmielsze oczekiwania środowiska kajakowego w kraju i poza nim. Stąd też zrodziła się propozycja objęcia kadry austriackiej kajakarzy

przez polskiego trenera. Oferta była kusząca, a *Tolek* z niej skorzystał, podpisując kontrakt z austriackim związkiem (1976-1989).

*

Po licznych sukcesach z polską reprezentacją, efekty szkoleniowe polskiego trenera w Austrii były błyskawiczne, bo już w dwa lata po sukcesach w Macedonii, polski trener odniósł medalowy sukces z Austriakami na MŚ w Spittal 1977.

*

Z końcem lat 80-tych, po powrocie z Austrii, osiadł na stałe w swym nowo wybudowanym domu na Słotwinach w Krynicy, z którego był bardzo dumny.

Z opinii ludzi współpracujących z nim jednoznacznie wynika, że był konsekwentny, bezkompromisowy, wymagający, w tym od samego siebie. Miał jednak w tej surowości swój cel. Postanowił z podopiecznych – wychowanków uczynić mistrzów, przygotowując ich równocześnie do dorosłego życia, i tak: Jan Frączek (1979-1983), Władysław Olchawa (1983-1987), Wojtek Gawroński (1989-1992), Kazimierz Kuropeska (1993-1996) (2005-2008), jako szkoleniowcy przewodzili polskiej reprezentacji *górali*. Ryszard Seruga – przedsiębiorca, był sternikiem PZK (2005-2008), a Wojciech Kudlik dyrektorem jednego z departamentów w MSiT, od 2017 roku pełniący funkcję Dyrektora Sportowego w PZKaj.

*

W 1995 roku Kurcz zaangażował się w kontrowersyjną akcję Centrum Szkolenia Kajakarstwa Górskiego *Sydney 2000*, które miało być przeciwwagą centralnego szkolenia dla kadry PZK.

*

Mimo higienicznego trybu życia *Tolek* podupadł na zdrowiu, nerki odmówiły posłuszeństwa. Bolesne dializy, nadciśnienie tętnicze, źle rokowały na dalsze życie. Wreszcie w 2007 roku doczekał się dawcy i pomyślnie przeszedł operację nerek (przeszczep). Po odzyskaniu fizycznej i psychicznej równowagi, uległ sugestii lekarzy, że nie zaszkodzi wszczepienie bajpasów, choć zabieg nie był koniecznością chwili, *Tolek* się zdecydował. Próby odremontowania serca podjęli się wybitni lekarze z Kliniki Kardiologii w Katowicach, lecz ósmy dzień po zabiegu okazał się tragicznym. Po przewiezieniu do szpitala krynickiego stracił przytomność i przez 3 tygodnie jej nie odzyskał.

Zmarł 7 listopada 2008 roku.

Decyzją władz PZKaj. Mistrzostwa Polski w Kajakowym Slalomie imienia Antoniego Kurcza odbywać się będą w jego 80 rocznicę urodzin.

Materiał opracował: mgr Kazimierz Kuropeska

Piśmiennictwo/References: dotyczy I części
(MSP Vol. 20, Nr 1: 17-29, 2019)

1. Gawroński W. Rozwój kajakarstwa górskiego w Polsce (1965-1985). Rocznik Naukowy 1990 : T. 24, s. 129-157. Akademia Wychowania Fizycznego w Krakowie.
2. Forum.medicinasportiva.pl. Dojście od sierpnia 2009 roku do listopada 2013 roku.
3. I „Wstęga Dunajca” im. Antoniego Kurcza
4. Wstęga Dunajca” im. Antoniego Kurcza – info z Kanady. E-mail z dnia «Wrzesień 24, 2009, 23:29:48»
5. Cebula J. Wstęga Dunajca Antoniego Kurcza. www. Dziennik polski. Dojście 11.09.2009
6. Wstęga Dunajca” im. Antoniego Kurcza: Listy do Redakcji. E-mail z dnia «Październik 18, 2009, 23:04:33
7. „Wstęga Dunajca” im. Antoniego Kurcza – ku pamięci «Kwiecień 23, 2010, 12:38:02 »
8. Endicot W.I. W: Ultimate run. Toni Kurcz and the values of the general athletic training. 1983: s. 444-446. Reese Press. Baltimore.
9. „Wstęga Dunajca” im. Antoniego Kurcza– ku pamięci. E-mail z dnia «Maj 17, 2010, 21:38:45 »
10. „Wstęga Dunajca” im. Antoniego Kurcza – odbędzie się 12 czerwca 2011 roku. E-mail z dnia «Maj 20, 2010, 00:20:30 »
11. „Wstęga Dunajca” im. Antoniego Kurcza – ku pamięci. E-mail z dnia «Czerwiec 11, 2010, 22:43:28 »
12. „Wstęga Dunajca” im. Antoniego Kurcza – odbędzie się 12 czerwca 2011 roku. E-mail z dnia «Maj 20, 2010, 00:20:30 »
13. Wstęga Dunajca im. Antoniego Kurcza. E-mail z dnia «Maj 06, 2011, 01:04:05 »
14. Wstęga Dunajca im. Antoniego Kurcza. E-mail z dnia «Maj 27, 2011, 22:28:57»
15. A jednak się zawody... Wstęga Dunajca im. Antoniego Kurcza. E-mail z dnia «Czerwiec 07, 2011, 23:25:21»
16. A mogło być uroczyste... E-mail z dnia «Czerwiec 13, 2011, 10:05:04 »
17. Po długich latach wreszcie! E-mail z dnia «Wrzesień 11, 2011, 22:26:56 »
18. „Wstęga Dunajca” im. Antoniego Kurcza. E-mail z dnia «Maj 08, 2012, 01:12:16 »
19. V Wstęga Dunajca im. Antoniego Kurcza – zawody wracają do Nowego Sącza. E-mail z dnia «Wrzesień 18, 2013, 17:18 »
20. A jednak, V „Wstęga Dunajca” im. Antoniego Kurcza się odbędzie. E-mail z dnia «Wrzesień 16, 2013, 21:56:24 »
21. Zapowiedź zawodów „Wstęga Dunajca” im. Antoniego Kurcza. E-mail z dnia «Wrzesień 22, 2013, 08:28:13»
22. Nagrody „Wstęga Dunajca” im. Antoniego Kurcza. E-mail z dnia «Październik 01, 2013, 01:12:57 »
23. Dało się! V „Wstęga Dunajca” im. Antoniego Kurcza przeszła do historii. E-mail z dnia «Październik 06, 2013, 22:05:35 »
24. Tak opisano w mediach regionalnych „Wstęga Dunajca” im. Antoniego Kurcza. E-mail z dnia «Listopad 19, 2013, 00:39:27 »
25. Tak opisano w mediach regionalnych „Wstęga Dunajca” im. Antoniego Kurcza. Wsparcia organizacyjnego udzielił Zygmunt Berdychowski i Fundacja Sądecka. E-mail z dnia «Listopad 19, 2013, 00:39:27 »
26. Tak opisano w mediach regionalnych „Wstęga Dunajca” im. Antoniego Kurcza. Jerzy Leśniak. Wychowawca olimpijczyków. E-mail z dnia «Listopad 19, 2013, 00:39:27 »

Piśmiennictwo/References: dotyczy II części

1. Kuropeska K. Wspomnienie o Antonim Kurczu. <https://stara.pzkaj.pl/index.php/pzkaj/wspomnien-czar/2228-wspomnienie-o-antonim-kurczu.html> – Opublikowano: 10 lipiec 2017.
2. <https://stara.pzkaj.pl/index.php/2227-w-krakowie-wyloniono-mistrzow-polski-w-slalomie-kajakowym-narok-2017.html>
3. <https://lovekrakow.pl/galerie/zdjecie/id/85913#photo>
4. <https://noz.k.sacz.pl/pl/9689/0/sezon-223.html>
5. ICF Canoe Slalom World Championships. Letter of Invitation. July, 25th 2022.
6. Daniel Weimer. Antoni Kurcz (1937-2008). 2010: s.546-548. „Rocznik Sądecki”, t. XXXVIII. Nowy Sącz.

Adres do korespondencji/Address for correspondence:

Wojciech Gawroński
Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Wydział Lekarski
ul. Śniadeckich 10
31-553 Kraków
wojciech.gawronski@uj.edu.pl